

A bírálóbizottság értékelése

Tóth Ferenc akadémiai doktori értekezése egy a hazai szakirodalomban kevésbé ismert 18. századi magyar származású francia diplomata, François de Tott báró pályafutását, és elsősorban kelet-európai, illetve az oszmán birodalomban és a földközi-tengeri térségben folytatott tevékenységét vizsgálja. Az értekezés célkitűzése szerint történeti életrajz François de Tott báróról, akinek életútját, szintén kalandos életű édesapja pályafutásának felrajzolását követően, elsősorban diplomáciai karrierjének fő állomásai szerint mutatja be. Ezen keresztül bepillantást enged a francia diplomácia működésének rejtelseibe, illetve Franciaország korabeli keleti irányú külpolitikájába is. A disszertáció tehát egy a Rákóczi szabadságharcot követően Franciaországba szakadt magyar család jelentős katonai, illetve diplomáciai karriert befutó leszármazottjának bemutatásával tovább bővíti a korabeli magyar emigrációról meglévő tudásunkat, emellett a 18. század második felének diplomácia-, had- és politikatörténeti vonatkozásairól nyújt új tudományos ismereteket, különös tekintettel az 1768 és 1774 között folyó török háborúra.

A bizottság összefoglalóan az értekezés új tudományos eredményei közül az alábbiakat emeli ki:

- A nemzetközi hírűvé váló, magyar származású François de Tott életrajzának rekonstrukcióját, és ehhez kapcsolódóan a francia felvilágosodás meghatározó alakjaival, illetve a korszak vezető politikusaival való kapcsolatainak feltárását;
- A „Rákóczi emigráció” tagjai beilleszkedésének bemutatását a francia társadalomba és hadseregbe;
- A franciaországi és a rodostói emigráció közötti kapcsolatok vizsgálatát.

A munka igen kiterjedt levéltári kutatásokra és a nemzetközi szakirodalom széleskörű felhasználására épül. Tóth Ferenc a hazaiak mellett számos francia, továbbá osztrák, holland, angol levéltárban végzett kutatásokat, és felhasználta a témájához fellelhető magyar, francia, angol, német, orosz, sőt svéd szakirodalmat is. Tóth Ferenc munkája felhívja a figyelmet François de Tott báró emlékiratainak forrásértékére, egyben megvizsgálja keletkezési körülményeit, lehetséges forrásait és hatástörténetét is.

Az értekezés könyv formájában történő megjelentetése előtt a bizottság szükségesnek látja az opponensi véleményekben megfogalmazott bíráló észrevételek komoly megfontolását, csakúgy mint a hozzászólások érdemi figyelembevételét, így azokat a megjegyzéseket, amelyek a szövegben előforduló ismétlődések kigyomlálását, a kisebb pontatlanságok helyreigazítását, a bibliográfia szerkezeti átalakítását, továbbá François de Tott életrajzának további kiegészítését, és a lehetőségek szerint a Tott által készített térképeknek a szövegbe való beillesztését javasolták.

Mindent összevetve, a bíráló bizottság álláspontja szerint Tóth Ferenc számos új kutatási eredményt hozó, széleskörű levéltári forrásfeltárássra épülő munkája sikeresen teljesíti az akadémiai doktori értekezés követelményeit.